

PŘEDNOSTA STANICE

Domnívám se, že scénáři Přednosta stanice je napsáno s vtípem a se znalostí veseloherních prostředků. Děje je tu málo. Scenárista jej do značné míry nahrazuje honičkami, záměnou osob, rychlým střídáním situací, vkládáním vedlejších epizod atd. V důsledku toho nemohou být jednající osoby (mimo Āapku, jemuž jedinému je věnováno dost místa) charakterizovány přímou akcí. Jsou odkázáni na zkratky, v nichž sotva stačí říci, co si o nich má divák myslit. Tyto zkratky ubírají hře vzduch. Živý Āapka v nich bude stát jen proti schématům (a z té příčiny ani jeho živost nevyzní plnou měrou). Bude hrát proti stínům. Že Jelen, Pěnkava, Kokrhel, Šajn, Hejhal, Pivoda, paní Pěnkavová a paní Jelenová stíny jsou, o tom se lze snad přesvědčit, čteme-li jejich úlohy izolovaně. Mám dojem, že hra po jiskřivém uvedení (vzduch) setrvává příliš dlouho při expozici (trafika, Hejhalova restaurace).

Āapkův vpád do stanice je znamenitý. Řada situací, které se potom rozvinou, by měla být přerušena (snad výjevy ze zpěváckého spolku). Vyznění a konec hry je ponechán náhodě. Myslím, že by se Āapka měl s představitelem byrokratické instance srazit. Jeho zásah by přivodil nějaké ironické řešení z vnitra a z předpokladů hry. Zpěvácký spolek, skýtající znamenitou příležitost k legraci, vychází příliš zkrátka.

Jsem jist, že hra bude mít veliký úspěch, a obávám se, že se jen o vlásek mine vysokého cíle, který (při malých korekturách) by mohl býti dosažen.

Vím, že přípravy již valně pokročily a že se na věci nedá nic podstatného měnit, nicméně přičiňuji několik poznámek a návrhů. Když už člověk scénáři čte, nemělo by snad smyslu, aby si nechával své poznatky pro sebe.

Úvod je poněkud přeplněn jízdními řády a plakáty. Zá-

běr označený textem Plakát Voda bych vyměnil za výjev, v němž je nějaký pěkný exemplář z města pokropen při zalévání květin z okna.

Dvojici Julie-Jelen bych přisoudil nějaký základní motiv a ovšem i srdečnější vztah. Snad by se dalo říci, že je Jelen znamenitý zpěvák a že Julie věří v jeho úspěch. Myslí si: „Jednou si ho někdo všimne a my se (prostřednictvím jeho umění) dostaneme do velkého města.“

Ke str. 3: Hospodyně by nejela ráno v půl osmé pro kloubouk.

Ke str. 4: Pěnkava vyptávající se Pivody se podobá zamilovanému septimánovi. Udělal bych z něho tedy studenta, zámožného jedináčka, nad kterým kdekdo bdí. — Záletný manžel vtírající se slušné ženské s takovou vytrvalostí je (podle mého pocitu) nejen obehnaný, ale i trapný. Julie by ho měla energicky vyhnat. Na studenta může hledět shovívavěji a s humorem. — Žárlivá manželka, honící svého muže, je laciná komika. Teta nevražící na synovcovo mládí a na Juliinu krásu by snad mohla působit lépe. — Zůstane-li při nevěrném statkáři, je asi nutno řešit konečný vztah.

Ke str. 6: Při Ťapkově vstupu bych dal Burianovi možnost, aby imitoval hlasy rádia. Ladil by krabičku od doutníků a napodobil by nástroje — či co by ho napadlo. Umí to náramně.

Obraz 6 — 7 — 8 — 9 — 11 — 13 — 14 — 16 — 18 doporučuji krátit.

Restaurace bez číšníků a s hloupou Pepičkou není snad šťastný nápad. Zdá se mi, že v tom prázdném prostředí bude i znamenitý Burian ztracen.

Zpěvácký sbor bych sestavil z vetších starců, kteří mají nádherné a přemohutné hlasy. Zpívají všichni krásně a proti vůli svých rodin. Vymýšlejí si záminky k veřejnému vystoupení. Pomník a odhalení pomníku je jedna z nich. Je jim jedno, že Kabrhel (k jehož větší cti a slávě má pomník stát) nikdy nežil. — Věc může být v závěru hry obrácena k prospěchu Kokrhelově. Přečte se mu zásluha, že zbudoval místní dráhu. Pomníku se nasadí jeho hlava atd.

Obr. 32 — 33 — 36 — 39 — 41 — 42 — 43 bych navrhoval změnit ve smyslu již naznačeném.

Obr. 44 je snad příliš sluhovský.

Ostatní výjevy jsou obratně spojeny (až na scénu s Pepičkou a hru v karty ve skladišti) a nepostrádají logiky. Domnívám se, že budou znamenitě působit. Jen v závěru by snad bylo vhodné, aby Ťapka doplnil z chleba nebo z nějaké jiné hmoty dva či tři znaky na hlavě, která má být nasazena na pomník. Potom by hlava připomínala Kabrhela. Ťapka by si to uvědomil v kritickém okamžiku. Teprve tehdy, když by už Jelen a on sám byli málem ztraceni, Ťapka a Kabrhel stáli by proti sobě. Tu se Ťapkovy těkající zraky svezou na řečenou hlavu a Ťapku napadne: Zastavil jsem vlak, aby Kabrhel vystoupil na stanici. Prováděl jsem různé kousky, abych ho přiměl vykonat revizi a abych ho zdržel do druhého dne, kdy mu bude odhalen pomník. Věc se stala s vědomím generálního ředitelstva dráhy. (Věc se dá spravit telefonem a může ji obstarat statkář — otec vyléčeného studenta.)

Na druhý den troubí Ťapka na místě trubače (který se ztratil) na pět fanfáry, je slavnostním řečníkem atd. Opravit nápis z Kabrhela na Kokrhela není nic obtížného.